

Udvikling af samarbejde mellem Museum Lolland-Falster og gymnasierne på Lolland-Falster

Museets kontaktperson
Ulla Schaltz
Museumsdirektør

Jour.nr. 2010-7.42.04-0043

Samarbejdet mellem museum og uddannelsesinstitutioner udmunder i eksamensrelevante uddannelsesforløb, som eleverne vil stifte bekendtskab med i foråret og efteråret.

Museum og uddannelsesinstitutioner indleder samarbejde

Unge studerende får nu fortiden mellem hænderne

LOLLAND-FALSTER
Mange voksne kan huske tilbage på en eller flere historietimer i skolen, hvor de tunge øjenlåg

skov Gymnasium og Hf. Katedralskolen i Nykøbing samt CELF.

Projektet har fået bevillinger på henholdsvis

jektet – og ét af målene for os er blandt andet at gøre historieundervisningen endnu mere nærværende og håndgribelig for vores

inden for emnerne vikingetid, renaissance, industrialisering, Femø Lejr og et samspilsforløb mellem dansk og historie.

MUSEUM LOLLAND-FALSTER

Udvikling af samarbejde mellem Museum Lolland-Falster og gymnasierne på Lolland-Falster

Af Museumsdirektør Ulla Schaltz

En kort introduktion til projektet: "Udvikling af samarbejdet mellem Museum Lolland-Falster og gymnasierne på Lolland-Falster" har været et samarbejde mellem fire uddannelsesinstitutioner på Lolland-Falster og Museum Lolland-Falster. Museum Lolland-Falster har fået en bevilling på kr. 124.000 fra Kulturarvsstyrelsen, og de fire uddannelsesinstitutioner har fået kr. 196.800 fra Region Sjælland.

Rapportens opbygning og konklusion

Denne rapport tjener som afrapportering for projektet og består af beskrivelse af baggrunden for projektet, projektets forløb, resultater og evaluering af projektet, beskrivelse af målgruppe og samarbejdspartnere, aktiviteter, synlighed, forankring og endelig videreførelse.

Fra Museum Lolland-Falsters side kan vi konkludere, at projektet har været en succes på flere niveauer. Det har givet museet et nyt sæt af samarbejdspartnere i form af historielærerne på gymnasieuddannelsesstederne på Lolland-Falster. Som rapporten vil vise, har vi fået masser af gode tilbagemeldinger fra både elever og lærere, men også museets medarbejdere har tilegnet sig ny viden om formidling til gymnasieelever.

Det er museets hensigt at fortsætte samarbejdet med gymnasierne og samtidig forsøge at få det udbredt til andre fag end historie og til andre institutioner end Museum Lolland-Falster.

Således bliver det gennem den nystiftede Kulturtjeneste bolden gives op til det videre samarbejde. Kulturtjenesten www.kulturtjenesten.dk er et nyt initiativ på Lolland-Falster, som skal styrke børne- og ungdomskulturen. Formålet med Kulturtjenesten er at formidle og understøtte udviklingen af Børne- og Ungekulturtilbud til, med og for børn og unge.

Kulturtjenesten finansieres af Guldborgsund og Lolland Kommuner kultur, fritid og skoleudvalg samt Museum Lolland-Falster, Fuglsang Kunstmuseum, Storstrøms Kammerensemble og nu også Knuthenborg, Middelaldercentret og Teatret masken.

Baggrunden for projektet

Var et møde mellem Museum Lolland-Falsters og Maribo Gymnasiums ledelse så tidligt som i efteråret 2009. På dette møde forsøgte de to institutioner at nærme sig hinanden med henblik på kommende samarbejdsprojekter.

Der var stort ønske om samarbejde, men det var svært at få øje på muligheder for at presse museet ind i gymnasiernes travle og hektiske historieføløb. Den 1. december 2009 afholdt Kulturarvsstyrelsen en konference om samarbejder mellem museer og skoler og museer og gymnasier. Her blev vi for første gang introduceret til Intraface-projektet fra Horsens, som på daværende tidspunkt var ganske nyt. Intraface-projektet blev inspirationskilden til det videre samarbejde. I marts 2010 afholdt Maribo Gymnasium og Museum Lolland-Falster en indledende workshop, hvor museumsinspektører og gymnasielærere fra de lokale gymnasier var inviteret. Der kom

lærere fra gymnasierne i Nakskov, Maribo og Nykøbing. Senere i forløbet kom også CELF – det lokale handelsgymnasium - til.

De 4 ovennævnte gymnasier på Lolland-Falster havde en lang række forventninger til projektet som også blev beskrevet i ansøgningen til det daværende Kulturarvsstyrelsen. Disse forventede resultater er i stor udstrækning blevet udfriet, hvilket vores evaluering, som er en direkte evaluering af vores forventninger og mål, også viser. Læs venligst også mere herom under evalueringen.

Museum Lolland-Falster ønskede at etablere et tæt undervisningssamarbejde med de 4 gymnasier på Lolland-Falster, og derigennem at styrke den regionale udvikling og regionens sammenhængskraft. Projektet har haft til hovedformål at få gymnasierne på Lolland-Falster til at anvende Museum Lolland-Falster og andre lokale museer i undervisningen. En sidegevinst ved projektet er at få etableret gode kontakter mellem akademikere i regionen med historie som fag. Dette mener vi er lykkedes.

Projektet har haft til formål at gøre undervisningen mere nærværende og "håndgribelig" for eleverne – og på denne vis delvis også på sigt at mindske frafaldet på uddannelserne. I frafaldsundersøgelser har vores gymnasiekollegaer erfaret, at netop de frafaldstruede knapt så boglige elever ønsker en mere nærværende og "håndgribelig" undervisning.

Som allerede nævnt har vi ladet os inspirere af det midtjyske gymnasie- og museumssamarbejde Interface. Modellen har vist gode resultater og resultaterne er opnået på en forholdsvis billig måde, som bygger på netværk og partnerskabsaftaler gymnasierne og museerne imellem.

Projektets forløb

Efter en række indledende planlægningsmøder mellem Museum Lolland-Falsters direktør Ulla Schaltz og Maribo Gymnasiums faggruppeformand for historie Christel Jeldorf blev den første workshop for historielærerne på Maribo Gymnasium, Nakskov Gymnasium & HF, Katedralskolen i Nykøbing Maribo Gymnasium og Museum Lolland-Falsters inspektører afholdt den 18. marts 2010. I den anledning havde vi bedt Ole Puggaard fra Industrimuseet i Horsens og Sally Thorhauge fra Horsens Gymnasium om at komme med et oplæg om deres projekt og gode råd til vores fortsatte samarbejde. Det blev på workshoppen vedtaget at anvende den partnerskabsmodel, som Intraface-projektet er baseret på i vores lokale samarbejdsmodel. Netop fordi det lignende projekt i Region Midtjylland har opnået en stor succes. Museet afsendte en ansøgning til Kulturarvsstyrelsens formidlingspulje og Maribo Gymnasium afsendte en til Region Sjælland. Region Sjælland bevilligede efter kort tid kr. 196.800 til Maribo Gymnasium med samarbejdspartnere og efterfølgende bevilligede Kulturarvsstyrelsen kr. 124.000 til Museum Lolland-Falster. Bevillingen blev forsinket fra Kulturarvsstyrelsen grundet besparelser og det endelige tilsagn kom i hus d. 03.01.2010.

Mens vi ventede på de endelige tilsagn, fortsatte samarbejdet mellem gymnasierne og museet. Der blev afholdt en workshop den 2. november 2011. Efter tilsagnet, i 2011, er der afholdt 2 yderligere workshops, hvor de endelig undervisningsforløb er blevet udarbejdet. De blev afholdt henholdsvis den 7. februar 2011 og den 2. marts 2011. Til alle workshops har alle 4 uddannelsesinstitutioner været til stede samt størstedelen af museets inspektører. I alt omkring 20 har deltaget til møderne hver gang.

Efter den 4. workshop den 2. marts 2011 påbegyndtes den fase, hvori undervisningsforløbene skulle afprøves på kryds og tværs. Det blev til en del forløb, som blev afholdt i perioden marts til oktober, alt sammen tilpasset gymnasiernes undervisningsplaner.

I forbindelse med workshopforløbene og undervisningsforløbene har der været udsendt pressemeddelelser (se venligst efterfølgende bilag) og der har været anvendt museets Facebook gruppe som kommunikationsplatform også. Den 13. december 2011 blev der afholdt en evalueringskonference på Maribo Gymnasium. Læs venligst mere herom nedenfor.

Projektets resultater

Som forventet har de 4 ovennævnte gymnasier på Lolland-Falster fået etableret et tæt undervisningssamarbejde med Museum Lolland-Falster. På denne måde mener vi også, at vi er med til at styrke den regionale udvikling og regionens sammenhængskraft. Vi har formået at skabe gode kontakter mellem akademikere i regionen med historie som fag.

Gymnasierne på Lolland-Falster er forventeligt begyndt at anvende Museum Lolland-Falster og andre lokale museer i undervisningen. Og det er tydeligt, at uddannelsesinstitutionerne har fået et større indblik i, hvad museerne kan tilbyde og bidrage med i den faglige indlæring.

Projektet har blandt andet gjort undervisningen mere nærværende og "håndgribelig" for eleverne. Gymnasierne kan endnu ikke aflæse resultatet i frafaldstallene – men vi

håber på, at vi på sigt indirekte set kan være med til at mindske frafaldet på uddannelserne. I frafaldsundersøgelser har vores gymnasiekollegaer netop erfaret, at især de frafaldstruede knapt så boglige elever ønsker en mere nærværende og "håndgribelig" undervisning.

I virkeligheden har projektets forventede resultater ved projektstart været mange, og overordnet set har resultaterne været positive i forhold til vores ønsker. Og udover ovennævnte resultater, så er resultaterne og sidegevinsterne ved samarbejdsprojektet rigtig mange. Blandt andet skal disse nævnes:

- Vi har været med til at styrke det regionale samarbejde mellem ungdomsuddannelserne og museet i området.
- Vi har skabt netværk og faglige miljøer på Lolland-Falster – og museet har aftalt med gymnasierne, at vi vil samarbejde om at rekruttere og fastholde akademisk arbejdskraft til området. Eksempelvis, hvis vi skal skaffe jobs til ægtefæller osv.
- Museet har medvirket til øget videndelingen mellem ungdomsuddannelserne - med fokus på faglig udvikling og samarbejde.
- Vi håber på, at vi kan være med til at bidrage til at øge frekvensen af unge, der starter på en ungdomsuddannelse, og øge gennemførelsesfrekvensen ved at anvende en mere *håndgribelig* og praktisk pædagogik. Men vi kan endnu ikke aflæse resultaterne heraf.
- Vi har udvidet elevernes viden om og syn på museer ved at give dem mulighed for at arbejde med konkret anvendelse af faglig viden.
- Vi har forsøgt at gøre lærere og eleverne stolte over og glade ved den lokale historie.
- Gymnasierne har opfyldt uddannelsesbekendtgørelsernes krav om at anvende forskelligartede arbejdsformer og materialetyper, som netop museerne kan tilbyde.
- Museet har stillet ressourcer til rådighed for gymnasierne, som så har anvendt dem på en konstruktiv måde. De ressourcer, som indtil videre har været uudnyttede, har vi inddraget i undervisningsforløb.
- Vi har påbegyndt etableringen af et netværk mellem Lolland-Falsters akademikere med kulturarv som udgangspunkt.
- Der er skabt bånd, samarbejde og videndeling imellem museet og uddannelsesinstitutionerne. Undervisningsverdenen og museumsverdenen er blevet bragt sammen. Historikere og arkæologer har lært hinandens arbejdsområder bedre at kende – både mulighederne og begrænsningerne.
- Gymnasiet har gjort brug af museumsverdenen i forbindelse med arbejdet med Almen Studieforbereelse (AT), som er et tværfagligt samarbejde på tværs af

fag i gymnasiet. I arbejdet med AT har fagene fysik og historie samarbejdet omkring emnet Renæssancen.

- Gymnasierne har givet eleverne nye muligheder for at tilegne sig viden i en ellers meget stram og presset hverdag. Museernes samlinger og genstande har givet mulighed for nye læringsformer for eleverne.
- I undervisningen har uddannelsesinstitutionerne fået mulighed for at gribe fat i den lokale historie og nære historie.
- Vi har også arbejdet virtuelt – og der er blevet lavet film.
- Vi har udviklet fem samarbejdsforløb, som har været bekendtgørelsesrelevante forløb, hvor vi har benyttet os af museets tilbud og udstillinger. Vi har udarbejdet materiale til alle forløbene. Gymnasieuddannelsernes læreplanskrav og eksamenskrav er indtænkt i forløbene:
  - * Vikingetiden / Danmarks tilblivelse
  - * Renæssancen (AT-forløb). Nykøbing Slot inddrages.
  - * Industrialisering. Dampmaskiner inddrages.
  - * Femø-Lejre. Særudstillingen om Femø-lejren inddrages.
  - * Dansk-Historie kronologiforløb

Korte skitseringer af udvalgte forløb:

Vikingetiden: 1e fra Maribo Gymnasium har arbejdet med Vikingetiden i august og september 2011. Først fik klassen et oplæg ved museumsinspektør Anna-Elisabeth Jensen. Derefter var der en såkaldt "røre-gøre-seance", hvor eleverne fik nogle krukker og potteskår mellem hænderne. Derefter var der en rundvisning på Stiftsmuseet i Maribo. Vi sluttede dagen af med en byvandring i Maribo, hvor vi fik trukket trådene fra Vikingetiden og op til Middelalderen. Derudover har eleverne læst materiale i undervisningen på skolen.

Renæssancen: 2a fra Maribo Gymnasium har arbejdet med Renæssancen i forårssemestret 2011 – både i et AT-forløb (samarbejde mellem fysik og historie) og i et enkeltfagligt forløb. Eleverne fik først en dag et oplæg ved museumsformidler Anne-Lotte Sjørup Mathiesen, som kom til Maribo Gymnasium. I den efterfølgende uge tog 2a sammen med deres lærer af sted til Falsters Minder i Nykøbing, hvor klassen fik en rundtur på museet og hørte oplæg ved museumsformidler Anne Elmer – blandt andet om det forsvundne Nykøbing Slot. Dagen sluttede af med en spændende byvandring i Nykøbing, hvor vi blandt andet så resterne fra Nykøbing Slot.

Industrialiseringen: 2x fra Nakskov Gymnasium og HF har som en del af et AT-forløb besøgt sukkerfabrikken Højbygaard, hvor de fik en guidet rundvisning i bygningerne. Desuden fik de et foredrag om den lokale sukkerindustri ca. 1870-1918 på Frilandsmuseet, hvor de i øvrigt også fik en grundig introduktion til og demonstration af flere af Museum Lolland-Falsters dampmaskiner, ligesom de lavede naturvidenskabelige forsøg om nyttevirkning mv. på museets dampmaskiner. Ekskursionen blev lavet i samarbejde mellem gymnasiet og museet.

2e fra Maribo Gymnasium har arbejdet med industrialiseringen, hvor de fik set dampmaskiner! Klassen var desuden på en rundvisning på Frilandsmuseet. Eleverne udarbejdede i den forbindelse foldere om museet og deres emne! Endvidere blev der arbejdet med spændende rollespil.

Femø-Lejr: 1g fra Nakskov Gymnasium og HF har arbejdet med Femø-emnet. Klassen var på besøg "Femø-udstillingen". Interessant med ting fra Femø!! God rundvisning og gode videoer, der satte billeder på det, som klassen havde arbejdet med i undervisningen. Eleverne skulle efterfølgende skrive anmeldelser af Femø-udstillingen.

Kronologi-forløb, Dansk-Historie forløb: Eftersom dette forløb er placeret i januar og februar måned har vores elever i skrivende stund endnu ikke fået afprøvet forløbet. Vi glæder os til at afprøve det i første halvdel af 2012.

Evalueringsmodel

Evalueringen bygger især på de forventede resultater og ønsker, som vi havde til projektet.

Den 13. december 2011 blev der afholdt et evalueringsmøde mellem gymnasielærerne, museumsinspektørerne og en håndfuld elever, som havde deltaget i forløbene. Evalueringskonferencen blev afholdt på Maribo Gymnasium. Evalueringsdelen i denne afrapportering er baseret på dette evalueringsmøde. Evalueringsmødet var koblet sammen med et lille seminar, som havde til formål at videndele med Lolland-Falsters andre kulturinstitutioner som Kunstmuseet Fuglsang, teatret Masken, kammerensamblet, arkiver, middelaldercentret og Knuthenborg samt de andre faggrupper på gymnasierne. Til dette seminar havde vi inviteret repræsentanter fra Infrace, som nu var gået fra at være et projekt over 3 år til en selvstændig forening. De to foredragsholdere var Museumsinspektør Ole Puggaard fra Industrimuseet i Horsens og Gymnasielærer Jens Søndergaard Bønløkke fra Horsens Gymnasium. Desværre blev videndelingsseminaret aflyst samme formiddag på grund af dårligt vej; det var ikke muligt for foredragsholderne at komme frem.

På evalueringsseminaret fik vi både skriftlig og mundtlig feedback fra vores elever, lærere og museumsfolk. Se venligst sammenskrivning nedenfor.

Eleverne påpeger især disse gode erfaringer:

- Godt at blive klogere på den lokale historie.
- En god og dybdegående viden om den lokale historie.
- Nu ved jeg, hvor museet er!
- Det er godt at se de autentiske genstande.
- Det er godt og spændende at høre emnerne udlagt fra en anden synsvinkel end den daglige lærers synsvinkel.
- Interessant at se runesten i virkeligheden.
- Fin udstilling om vikingetiden og efterfølgende byvandring.
- Godt og mere "håndgribeligt".
- Rart at lave noget andet end at sidde i klassen.
- Spændende med filmene – en god variation.
- Godt at kunne sætte ansigt på museumsfolkene.

- Godt at møde en nørd.
- Nu kan man huske stoffet bedre.
- Konkret viden om historie.
- Rundvisning og oplæg er godt!
- Rart at få ekstra viden fra museet.
- Femø-udstillingen var rigtig eksemplarisk!
- Vores lærer har gjort meget for at anvende museets ressourcer konstruktivt i forløbene.

Sluttelig påpeger eleverne følgende forbedringsforslag fremover:

- De vil gerne arbejde mere dybtgående med det stof, som de er blevet præsenteret for på museumsbesøget.
- Det stof, der behandles på museet, må gerne i endnu højere grad tydeligt relatere til det øvrige undervisningsstof.
- Udstillingerne skal omhandle emner, der "fænger" dem i højere grad.
- Eleverne skal lige først vænne sig til at se museet som en kilderessource.
- Øg gerne motivationen yderligere hos eleverne ved at have endnu klarere linjer.
- Temaer såsom bevaring / bevaringsværdi kunne være spændende.
- Måske kan man bruge museet som en "appetizer" – altså som introduktion til et emne – i stedet for i slutningen af et forløb.

Lærerne påpeger især disse gode erfaringer:

- De udarbejdede forløb passer fint ind i vores læreplan og bekendtgørelsen.
- Godt at Anna-Elisabeth Jensen fra museet havde keramik og lignende med, da vi var på museet.
- Godt at se, at nogle elever finder det hele mere "håndgribeligt" – og bedre kan forstå det.
- Godt, at alle 1g-klasser har fået et ekspertforedrag!
- Lærere og museumsfolk har fået et bedre kendskab til hinanden – muligheder og begrænsningerne.
- Videndelingen og samarbejdet mellem uddannelsesinstitutionerne og museet.

Sluttelig påpeger lærerne følgende forbedringsforslag fremover:

- Intraface har været en unødvendig del af samarbejdet. Ideen er måske ok, men det er nu blevet uforholdsmæssigt meget dyrt at betale 5000 kr. for deltagelse pr. institution.
- De vil gerne have mere tid til rådighed, så vi kan gå endnu mere i dybden.
- Mere tid til koordinering og forventningsafklaring.
- Fokus på museumsfolk som vidensfolk á la: "Mød en nørd" eller "Spørg eksperten".
- Lærerne ønsker, at museet udarbejder en bestillingsliste, så lærerne har en bedre indsigt i, hvad vi kan opnå hos museet.
- Museet kan evt. invitere lærere til et idébanksmøde, inden udstillingerne på museet laves.

Museumsinspektørerne påpeger især disse gode erfaringer:

- Det har været spændende at møde gymnasieeleverne og lærerne
- Det har været spændende at møde mennesker med samme uddannelse, men med en helt anden arbejdsverden. Især med et større kendskab til de rammer vi hver især arbejder efter.
- Positivt med det store engagement fra både lærere og elever

Museumsinspektørerne har disse forbedringsforslag:

- Museumsfolkene vil rigtig gerne have samarbejdet udbredt til andre end historielærerne. Der er allerede en lang række af forslag.
- For at blive bedre til at ramme hinandens fagligheder skal vi mødes oftere og være mere i kontakt
- Museumsfolkene vil rigtig gerne stille deres viden til rådighed i forbindelse med AT og SRP opgaver.
- Det vil være positivt at inddrage gymnasielærere og elever allerede tidligt i planlægningen af nye udstillingsprojekter.
- Der skal være afklaring om finansiering efter projektfasen.
- Det blev foreslået, at museumsfolkene – og gymnasielærere – kortlægger deres nørdede viden. Hvem er ekspert i hvad og hvordan kan vi bruges af hinanden. F.eks. kunne der laves et afsnit på museets hjemmeside "Mød en Nørd" – her kunne der lægges små film med museumsinspektørerne og gymnasielærerne, der fortæller om deres specialer og andet de er eksperter i.
- Der blev foreslået, at gymnasielærerne og museumsinspektørerne etablere et forum, hvor de fast en gang om året mødes og udveksler erfaringer og invitere relevante foredragsholder til.
- Kan der afholdes danmarksmesterskaber i Historie for gymnasieelever – kan samarbejdet udvikle sig til en form for talentudvikling/pleje.

Projektets målgruppe og samarbejdspartnere

Maribo Gymnasium, Nakskov Gymnasium & HF, Katedralskolen i Nykøbing, CELF og Museum Lolland-Falster har som forventet og som ansøgt om deltaget i projektet. I projektet har både gymnasieelever, gymnasielærere og museumsinspektører deltaget.

På de enkelte uddannelsesinstitutioner har imellem en og fem klasser deltaget i projektet – hovedsageligt 1g'ere og 2g'ere. Vi har gennemsnitligt set ca. 28 elever i hver klasse.

Vi havde ikke forventet at kunne få flere klasser og elever med i projektet – det ville ikke have været realistisk i forhold til den givne tidsramme. Så vi er alt i alt godt tilfredse med antallet og sammensætningen af deltagerne.

Projektets aktiviteter

Der har vitterligt været mange gode succes historier ved projektet, og det kan være svært at udvælge den største succes historie.

Men eleverne påpeger især, at de er glade for, at blive klogere på den lokale historie. For eksempel erkender eleverne, at de føler, at emnet Renæssancen er blevet mere håndgribeligt og spændende, fordi de har været på jagt efter det forsvundne Nykøbing Slot!! Flere elever vidste slet ikke, at ruinerne beliggende ved siden af biografen i Nykøbing i dag faktisk er rester fra et tidligere Renæssanceslot!! Eleverne har fået et indblik i, hvad museet har at byde på – og det er et godt supplement med autentiske genstande til undervisningen.

Selve rundvisningen på museet har vel været den delaktivitet, som umiddelbart set har den største effekt? Men dette er naturligvis vanskeligt at måle – blandt andet også fordi eleverne jo endnu ikke har været til eksamen.

Vi fravalgte at etablere en ny hjemmeside, da vi opdagede Intrafaces hjemmeside. Senere er vi dog blevet enige om at arbejde fremadrettet på vores egne hjemmesider og bruge midlerne på at mødes i stedet.

Projektets synlighed

Vi har fået en del omtale i de lokale aviser og på internettet (hjemmesider, facebook osv.). Se venligst udvalgte pressemeddelelser i bilag.

Projektets forankring

Vi har fået forankret projektet. Der er skabt bånd, samarbejde og videndeling imellem museet og uddannelsesinstitutionerne. Undervisningsverdenen og museumsverdenen er blevet bragt sammen. Historikere og arkæologer har lært hinandens arbejdsområder bedre at kende – både mulighederne og begrænsningerne. Vi vil fortsætte med at mødes fremover. Det næste møde vil være i foråret 2012.

I forlængelse af vores evalueringskonferencen på Maribo Gymnasium d. 13.12.2011 skulle der også have været afholdt et videndelingsseminar. Desværre blev videndelingsseminaret som før nævnt aflyst samme formiddag på grund af dårligt vej; det var ikke muligt for foredragsholderne at komme frem. Evalueringsmødet var koblet sammen med et lille seminar, som havde til formål at videndele med Lolland-Falsters andre kulturinstitutioner som Kunstmuseet Fuglsang, teatret Masken, kammereksamblet, arkiver, middelaldercentret og Knuthenborg samt de andre faggrupper på gymnasierne. Til dette seminar havde vi inviteret repræsentanter fra Intraface, som nu var gået fra at være et projekt over 3 år til en selvstændig forening. De to foredragsholdere var Museumsinspektør Ole Puggaard fra Industrimuseet i Horsens og Gymnasielærer Jens Søndergaard Bønløkke fra Horsens Gymnasium. Da aflysningen i meget høj grad skuffede de tilmeldte deltagere, har vi besluttet, at afholde seminaret i begyndelsen af 2012. Det er en central del af projektet, at vi får erfaringerne for samarbejdet ud til vores andre institutioner på Lolland-Falster, får det udbredt til andre lærergrupper på gymnasierne og får delt vores erfaringer med kollegaerne i museumsverdenen. Derfor er der også planlagt en artikel til et af museernes tidsskrifter og historiefagets tidsskrift. Ligesom denne rapport også vil blive lagt på museets hjemmeside og derved bliver tilgængelig for kollegaer både i museumsverdenen og på gymnasierne.

Projektets videreførelse og effekter efter tilskudsperiodens ophør

Vi er meget enige om, at vi fortsætter samarbejdet og holder årlige møder med hinanden. Vi skal mødes igen i foråret 2012. Vi har valgt et medlemskab af Intraface fra, idet vi hellere vil bruge pengene (5 x 5000 kr.) på en anden måde, nemlig til møder og opbygning af videndeling på vores egne hjemmesider og boards. Projektets målgruppe har først og fremmest elever og lærere på Lolland-Falsters gymnasieskoler. Og det vil det også fortsætte med at være. Men vi vil gerne udvide samarbejdet – og blandt har andre museer givet udtryk for, at de gerne vil være med. Blandt andet har følgende udvist interesse til at være med til videndelingskonferencen:

- Guldborgssund Kommune Stadsarkiv
- Knuthenborg
- Storstrøms Kammerensamble
- Lolland Kommune
- Skibs- og Søfartsmuseet
- Errindlev Mejeri
- Teatret Masken
- Emil Aarestrup Hus
- Andre lærere og faggrupper.

Slutteligt kan vi konkludere, at projektet med at bringe gymnasier med lærere og elever tættere sammen med Museum Lolland-Falster har været en stor succes. Det har åbnet øjnene for projektets partnere, nemlig elever, lærere og museumsinspektører. Samarbejdet fortsætter og allerede i første halvdel af det nye år 2012, vil den aflyste videndelingseftermiddag blive afholdt, idet interessen har været stor.

Der er aftalt regelmæssige møder mellem gymnasierne og museet, ligesom museets medarbejdere agter at inddrage gymnasielærerne i projektgrupper omkring opbygning af udstillinger mv.

Samarbejdet mellem museum og uddannelsesinstitutioner udmunder i eksamensrelevante uddannelsesforløb, som eleverne vil stifte bekendtskab med i foråret og efteråret.

Museum og uddannelsesinstitutioner indleder samarbejde

Unge studerende får nu fortiden mellem hænderne

LOLLAND-FALSTER

Mange voksne kan huske tilbage på en eller flere historietimer i skolen, hvor de tunge øjenlåg har kæmpet ved lyden af lærerens knastørre beretninger om fortidens store bedrifter.

Men nu får de studerende på Lolland-Falster mulighed for at få en lidt mere levende og lærerig oplevelse.

Museum Lolland-Falster har netop indgået et nyt samarbejde med områdets uddannelsesinstitutioner - Maribo Gymnasium, Nak-

skov Gymnasium og Hf, Katedralskolen i Nykøbing samt CELF.

Projektet har fået bevillinger på henholdsvis 196.800 kroner fra Region Sjælland og 124.000 kroner fra Kulturarvstyrelsen.

Meningen med samarbejdet er, at uddannelserne skal udnytte museets ressourcer i undervisningen. Det vil sige, at eleverne kan få "historien" mellem hænderne, når lærerne underviser på de nævnte uddannelsesinstitutioner.

- Historielærerne har udvist en interesse for pro-

jektet - og ét af målene for os er blandt andet at gøre historieundervisningen

endnu mere nærværende og håndgribelig for vores elever, siger projektleder Christel Jeldorf fra Maribo Gymnasium, som er koordinator på projektet.

Gymnasiet har allerede haft de indledende møder med museet. Og snart vil der blive holdt to workshops for alle uddannelsesinstitutionerne og museets medarbejdere. Her vil de begynde at udarbejde de fem undervisningsforløb, som eleverne skal igennem

inden for emnerne vikingetid, renæssance, industrialisering, Femø Lejr og et samspilsforløb mellem dansk og historie.

Projektet åbner også op for, at andre fag end historie med tiden kan drage nytte af samarbejdet.

- I arbejdet (...) kunne man eksempelvis forestille sig, at fagene fysik og historie samarbejder om emnet Industrialisering og dampmaskiner, står der i projektets oplæg.

BIRGITTA ANDERSEN
ban@folketidende.dk

Uddannelsesinstitutioner og museer samarbejder

Hovedformålet er at gøre historieundervisningen endnu mere nærværende for eleverne.

Region Sjælland har netop bevilliget 196.800 kr. til at etablere et samarbejde mellem Maribo Gymnasium, Nakskov

Gymnasium og Hf, Katedralskolen i Nykøbing, CELF og Museum Lolland-Falster. Midlerne fra Region Sjæl-

land går til uddannelsesinstitutionerne, hvorimod Museum Lolland-Falster har fået 124.000 kr. fra Kulturarvstyrelsen. Projektet løber af staben i år 2011.

I september 2009 blev det første møde afholdt mellem Maribo Gymnasium og Museum Lolland-Falster. Projektleder Christel Jeldorf fra Maribo Gymnasium udtaler:

- Allerede efter vores første møde her på Maribo Gymnasium med Museumsdirektør Ulla Scholtz og Souschef Anna-Elisabeth Jensen i september 2009 var vi mægtigt begejstrede for tanken om samarbejdet mellem vores institutioner.

- Vores samarbejdsprojekt går ud på at få gymnasierne på Lolland-Falster til at anvende museerne i undervisningen. Vi ønsker simpelthen at blive dygtigere til at anvende de store mængder af ressourcer, som museet kan tilbyde os,

siger projektlederen.

I det hele taget giver museernes samlinger og genstande mulighed for nye læringsformer for eleverne. For at dette kan lykkes i praksis, skal der udarbejdes konkrete og eksamensrelevante undervisningsforløb i samarbejde mellem både museumsinspektorerne og gymnasie lærerne.

Historielærerne har udvist en interesse for projektet - og ét af målene er blandt andet at gøre historieundervisningen endnu mere nærværende og håndgribelig for eleverne.

Museumsdirektør Ulla Scholtz fortæller, at samarbejdsparterne har ladet sig inspirere af det midtjyske gymnasie- og museumssamarbejde Intrace, som har opnået en stor succes med at få gymnasierne til at anvende museerne i undervisningen.

På Maribo Gymnasium går historielærerne fra ovennæv-

Kvote 2 ansøgning til videregående uddannelse

Møde på Hovedbiblioteket i Nykøbing F. i mødesalen i den gamle bygning

mandag d. 7. februar kl. 16.00-17.30

- Ansøgning via den koordinerede tilmelding 15. marts
- Kvote 2 kriterier
- Den motiverede ansøgning
- Hvor finder man god information?

Gerne tilmelding på mail til obn@studievalg.dk eller 2269 6821

Husk også at du kan træffe os i vejledningscaféen på Hovedbiblioteket mandag i lige uger kl. 14.00-16.00

Ove Bech Nielsen
obn@studievalg.dk
tlf. 2269 6821

Studievalg Sjælland
Nykøbing F. Bibliotek
Rosenvænget 17
4800 Nykøbing F.

Mandag i lige uger
kl. 14.00-16.00

Lotte Kraeutler
lak@studievalg.dk
tlf. 2269 6820

STUDIE VALG

Samarbejdsparterne fotograferet på Maribo Gymnasium. Fra venstre ses: Museumsdirektør Ulla Scholtz, Tovholder Michael L. Bruus fra Nakskov Gymnasium og Hf, Projektleder Christel Jeldorf fra Maribo Gymnasium, Tovholder Morten Pape Nielsen fra Katedralskolen i Nykøbing og Tovholder Ole Sørensen fra CELF.

te uddannelsesinstitutioner og museumsinspektorerne fra Museum Lolland-Falster 7. februar så endelig i gang med at udarbejde fem konkrete undervisningsforløb i henhold til historiefagets bekendtgørelse, som efterfølgende alle skal anvendes konkret i undervisningen sammen med eleverne.

Undervisningsforløbene udarbejdes med udgangspunkt i disse historiske emner, som eleverne alligevel skal arbejde med i løbet af gymnasietiden:

- Vikingetid
- Renaissance
- Industrialisering
- Femø Lejr
- Dansk-Historie: Samspilsforløb mellem dansk og historie.

LOLLANDSPOSTEN, UGE 5, 2011

Spændende workshop danner grundlag for fem konkrete undervisningsforløb på gymnasierne

Projektleder Christel Jeldorf, Gitte Leth, Signe Lund og Anne-Lotte Sjørup Mathiesen arbejder med emnet renaissance. PRIVATFOTO

Engagerede gymnasielærere, historikere og arkæologer samarbejder

Den levende historie

MARIBO Et spændende samarbejde mellem Museum Lolland-Falster, Maribo Gymnasium, Nakskov Gymnasium og HF, Katedralskolen i Nykøbing F. og Celf har set dagens lys.

Med bevillinger på 196.800 kroner fra region Sjælland og 124.000 kroner fra Kulturarvstyrelsen er der etableret en workshop, hvor gymnasielærerne og museumsinspektørerne i fællesskab udarbejder konkrete undervisningsforløb, som skal gøre historieundervisningen endnu mere levende og forståelig for eleverne ved blandt andet at udnytte de mange ressourcer som det lokale museum kan tilbyde.

Den første workshop er afviklet på Maribo Gymnasium, og en ny følger 2. marts.

Stor entusiasme

- Alle workshopdeltagere havde på forhånd forberedt sig hjemmefra. Der var blevet læst på lektien.

- Og derfor var det også med stor entusiasme, at workshoppens deltagere gik i gang med at udarbejde fem konkrete undervisningsforløb i henhold til historiefagets bekendtgørelse, som efterfølgende alle skal anvendes konkret i undervisningen sammen

Sine Maria Frimann, Celf, Henning Bech Johansen, Nakskov Gymnasium og HF og Gorm Nielsen var med i vikingegruppen.

med eleverne, fortæller museumsdirektør på Museum Lolland-Falster, Ulla Schantz og projektleder Christel Jeldorf fra Maribo Gymnasium.

Undervisningsforløbene bliver udarbejdet med udgangspunkt i de historiske emner, som eleverne skal arbejde med i løbet af gymnasietiden - nemlig

vikingetid, renaissance, industrialisering, Femølejr og kronologiforløb mellem dansk og historie.

Den lokale vinkel

- Det er positivt, at der i gymnasieundervisningen er brug for og interesse i den lokale vinkel, som museet kan bidrage med, og det er udfordrende at arbejde sammen med fælleler, som arbejder med formidling af historien på en hel anden måde, siger museumsinspektør Anne-Lotte Sjørup Mathiesen.

Glæde over samarbejdet

Også gymnasielærerne med historie som speciale med historie som speciale er glade for samarbejdet:

- Jeg ser meget frem til elevernes reaktioner på vores forsøg på at gøre historieundervisningen endnu mere håndgribelig og nærværende, siger Anna Herbst fra Maribo Gymnasium.

Forløbene vil blive afprøvet i praksis fra marts til oktober, og samarbejdspartnerne glæder sig meget til at se, hvordan eleverne tager imod det store stykke arbejde, som deltagerne i projektet har lagt for dagen.

TORSTEN ELSVOR
te@folketidende.dk

Gymnasielærer Kim Lund og museumsformidler Anne Elmer er i gang med at lægge sidste hånd på undervisningsforløbet om Femø lejren. En udstilling om kvindelejren kan i øjeblikket ses på Museum Lolland-Falster. PRIVATFOTO

Nu kan historien rigtigt tage form

Fem undervisningsforløb i historie er klar til brug på landsdelens uddannelsesinstitutioner.

MARIBO For sidste gang i denne omgang var historikere fra Maribo Gymnasium & HF, Katedralskolen i Nykøbing og Celf samlet med museumsinspektører fra Museum Lolland-Falster til workshop.

Det skete i sidste uge på Maribo Gymnasium, hvor der blev lagt sidste hånd på

de fem undervisningsforløb, der i den kommende tid skal afprøves på eleverne på skolerne.

- Da workshopdeltagerne ankom, var det allerede dér meget tydeligt at fornemme, at samarbejdspartenerne havde lært hinanden at kende, og det var med en rigtig god energi, at workshopens deltagere gik i gang med at lægge den sidste hånd på undervisningsforløbene, fortæller projektleder Christel Jeldorf.

De fem forløb blev bearbejdet i hver sin gruppe, med historie-emnerne vikingetid, renaissance, industrialisering, Femø lejr og kronologiforløb mellem dansk og historie.

Eleverne tager over

Med samarbejdet og de nye undervisningsforløb skal historieundervisningen endnu mere levende og forståelig for eleverne.

- Dette skal blandt andet gøres ved at udnytte de mange og værdifulde res-

sourcer, som Museum Lolland-Falster kan tilbyde, forklarer Christel Jeldorf.

Efter at disse workshops nu er overstået, er det tid til, at eleverne skal afprøve undervisningsforløbene.

Det sker i perioden fra marts til oktober på de forskellige gymnasier.

Projektet er støttet med 196.800 kroner fra Region Sjælland til institutionerne, mens Museum Lolland-Falster har fået 124.000 kroner fra Kulturarvsstyrelsen. pnf

Folketidende, Mandag d. 7. marts 2011

Gymnasieelever fandt slot

Samarbejdet mellem museum og uddannelser udnytter sig nu.

MARIBO I år er flere uddannelseser på Lolland-Falster gået ind i et samarbejde med Museum Lolland-Falster om undervisning.

I januar 2011 fik Maribo Gymnasium, Nakskov Gymnasium & Hf, Katedralskolen i Nykøbing og CELF bevilliget 196.800 kr. fra Region Sjælland, imens museet fik bevilliget 124.000 kr. til projektet.

Indtil nu er der blevet arbejdet med at finde ud af, hvordan museet kunne bruges i undervisningen.

Først i denne måned fik 1a fra Maribo Gymnasium, som de første, høstet frugten af samarbejdet.

Eleverne havde blandt andet besøg af museumsformidler Anne-Lotte Mathiesen, der fortalte om renaissancekunst. Og da eleverne havde helt styr på Michelangelo, Leonardo Da Vinci og alle de andre, drog de på eskursion til

Nykøbing.

Her tog museumsformidler Anne Elmer eleverne med på byvandring med udgangspunkt i byens gamle renaissancestot.

Eleverne Rebecca Reneé Blauenkjær og Evá Nguyen er meget enige om, at det i det hele taget har været en uge, der satte tanker i gang.

- Inden vi gik i gang, var flere af os nærmest ikke klar over, at der havde eksisteret et renaissancestot i vores region, siger de. **bia**

Anne Elmer fortalte eleverne fra Maribo Gymnasium om renaissancestottet.

PREMIAFOTO

FOLKETIDENDE, ONSDAG D. 20/4-2011.

Pressemeddelelse

1e fra Maribo Gymnasium kom tilbage i historien på Museum Lolland-Falster

To bevillinger på henholdsvis 196.800 kr. fra Region Sjælland og 124.000 kr. fra Kulturarvstyrelsen har blandt andet gjort det muligt for 1e fra Maribo Gymnasium at gøre brug af Museum Lolland-Falsters ressourcer i gymnasieundervisningen. Den 05.09.2011 modtog 1e historieundervisning på Museum Lolland-Falster ved Arkæolog og Souschef Anna-Elisabeth Jensen og Museumsinspektør Katrine Kølle Hansen.

Alle 28 elever fra 1e på Maribo Gymnasium startede sammen med deres historielærer Christel Jeldorf mandag d. 05.09.2011 kl. 8.00 deres historieundervisning på Museum Lolland-Falster i Maribo. Klassen arbejder på gymnasiet for øjeblikket med Danmarks tilblivelse og Vikingetiden – og nu var det på tide at inddrage de lokale ressourcer i undervisningen.

Arkæolog og Souschef Anna-Elisabeth Jensen lagde ud med sit oplæg om blandt andet vndernes tilstedeværelse på Lolland og Falster. Anna-Elisabeth påpegede eksempelvis, hvor vigtigt det var tilbage i historien at have magten over Østersøen – og Lolland Falster ligger jo netop i et farvand. Eleverne fra 1e fandt det især spændende, da Anna-Elisabeth udfoldede sin enorme viden om stednavne og bynavne i vores område. Blandt andet lærte klassen, at Maribo betyder "stedet, hvor Maria-folkene bor" og "Puttgarten" betyder "ved borgen".

Mette Klausen udtaler: "Det har sat nogle tanker i gang i mig, og jeg finder det interessant med disse navne. Navnene har indtil nu været der i mange år og vil sikkert også være det mange år fremover. Man får sat sin hverdag lidt i perspektiv, synes jeg."

Roland Kristian Kock er også imponeret, og han fortæller: "Det er spændende viden, som vi har fået – og der er jo også tale om viden, som ikke står i vores historiebøger. Anna-Elisabeth er en professionel museumsformidler."

Efter foredraget blev eleverne introduceret til Østersøkeramikken – herunder ornamentikken og bundmærkerne – og 1e fik lov i gruppearbejdet at se og røre ved diverse keramik. De snarrådige elever fra Maribo Gymnasium fandt dog hurtigt ud af, at der naturligvis måtte være tale om kopier. ☺

Efter gruppearbejdet med Østersøkeramikken fik 1e en rundvisning i museets samling, hvor de eksempelvis så vikingsmykker og en døbefont fra en middelalderkirke.

Selve dagen sluttede godt med en byvandring, hvor eleverne blandt andet lærte en del om de to runesten, der står i museets gårdhave. Anna-Elisabeth Jensen fortalte de nysgerrige elever, at de kunne se, at de to runesten – også kaldet Skovlængestenen og Sædingestenen – var af ældre dato, og det kan man se, fordi skriften står lodret. Når skriften står vandret, så er runestenen af lidt nyere dato. Og netop her kunne eleverne nikke genkendende til ordene, da 1e netop har arbejdet med både den lille Jellingesten af Gorm den Gamle, hvor skriften står lodret, og den store Jellingesten af Harald Blåtand, hvor skriften står vandret.

Rasmus Høegh Slot Petersen er glad for at blive kloge på runesten og indholdet – og nu ved han eksempelvis, hvad "kumler", som står på mange runesten, betyder! Det betyder "minder" eller "mindesmærke".

Alt i alt havde 1e en god ekskursion til Museum Lolland Falster i Maribo!

Interesserede i samarbejdsprojektet er velkomne til at kontakte Museumsdirektør på Museum Lolland-Falster Ulla Schaltz eller Projektleder Christel Jeldorf fra Maribo Gymnasium.